

Nr 45.

Av herr Björck, Wilhelm, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag
angående anslag till högre lärarinneseminarier m. m.

Under punkt 138 av åttonde huvudtiteln i årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att besluta bl. a., att den vid högre lärarinneseminarier befintliga fyraåriga realskolelinjen för flickor skall successivt avvecklas med början förmedelst indragning med läsåret 1932—33 av samma linjes första klass.

Utgångspunkten för detta förslag är den av föredragande departementschefen uttalade uppfattningen, att högre lärarinneseminarierets uppgifter böra bli föremål för en omläggning, som, sedan den genomförts, anses göra »tillvaron av en realskola såsom en avdelning i denna institution» icke »nödvändig eller ens önskvärd».

För min del måste jag anse det mycket välbetänkt, att frågan om högre lärarinneseminarierets organisation och uppgifter i fortsättningen göres till föremål för ingående överbärande. De omständigheter, som av departementschefen i sådant avseende åberopas, äro för visso värda allt beaktande. Man kan på goda grunder göra gällande, att utredningen bör utvidgas till att avse spörsmålet om läroanstaltens fortsatta tillvaro över huvud. Men det synes mig från en dylik utgångspunkt knappast välbetänkt att, innan målet klarlagts, skrida till omorganisationsåtgärder, som efter närmare prövning kunna komma att framstå såsom mindre påkallade. Den ifrågasatt realskolelinjen beslöts så nyligen som av 1927 års riksdag på Kungl. Maj:ts förslag och trädde i verksamhet läsåret 1927—28. Endast en årsklass lärjungar har sålunda hittills kunnat utexamineras från densamma. Såvitt bekant, har det ansetts vara en bestämd fördel att för lärarinneutbildningen äga tillgång till avdelningen i fråga. Varken från läroanstaltens eller från skolöverstyrelsens sida har någon indragning ifrågasatts.

Föredragande departementschefen uttalar i motiveringen, att enligt hans mening högre seminarieret framdeles icke skulle tagas i anspråk för utbildning av lärare vid de allmänna läroverken. Seminarieret skulle uteslutande hava till uppgift att bidra till fyllande av behovet av lärarinnor »vid kommunala och enskilda läroanstalter, främst kommunala och enskilda flickskolor». Då bland dessa kommunala läroanstalter uppenbarligen befinna sig såväl kommunala mellanskolor som högre folkskolor, torde den planerade omläggningen i seminarierets verksamhet icke kunna motiveras bortskärande av den del av övningskolan, som för närvarande ensam öppnar

möjlighet för de blivande lärarinnorna att förvärva praktisk erfarenhet av undervisning byggande på genomgången obligatorisk folkskola. Realskollinjen har just den organisation, som karakteriserar mellanskolan och högre folkskolan. Och även den kommunala flickskolan anknyter som bekant delvis till folkskolans sjätte klass. Även med tanke härpå erfordras påtagligen tillfälle till praktisk lärarutbildning enligt motsvarande organisation. Just med de utgångspunkter, från vilka omorganisationen tänkes genomförd, föreligga, så vitt jag kan finna, starka skäl att bibehålla realskollinjen.

Frånsett alltså att den ifrågasatta omläggningen av högre seminariet icke bör föregripas, torde försiktigheten bjuda att, tills riksdagen sättes i tillfälle intaga slutlig ståndpunkt i organisationsfrågan, bibehålla den till indragning föreslagna delen av seminariets övningsskola. Däremot torde goda skäl kunna anföras för att, om utredningen vidgas till att avse *behovet* av högre lärarinneseminarier över huvud och sålunda icke inskränkes till att gälla *allenast en begränsning* av dess utbildningsuppgifter, jämväl övningsskolans organisation bör bliva föremål för omprövning. Vid sådant förhållande synes den av Kungl. Maj:t föreslagna nya ordinarie läraretjänsten vid densamma icke nu böra inrättas. I stället för sagda tjänst torde erforderliga medel böra ställas till förfogande för anställande under instundande budgetår av en e. o. övningsskollärare. Anslag för detta ändamål kan lämpligen anvisas under rubriken »Diverse behov vid högre lärarinneseminarier».

På grund av det anförda får jag föreslå,

att riksdagen ville *dels* avslå ej mindre Kungl. Maj:ts förslag att den vid högre lärarinneseminarier befintliga fyraåriga realskollinjen för flickor skall successivt avvecklas med början förmedelst indragning med läsåret 1932—33 av samma linjes första klass, än även Kungl. Maj:ts förslag att för inrättande av en ny övningsskollärartjänst vid samma seminarium höja det ordinarie anslaget till högre lärarinneseminarier med 3 400 kronor,

dels fastställa det ordinarie anslaget till högre lärarinneseminarier till 149 985 kronor,

dels till diverse behov vid högre lärarinneseminarier anvisa för budgetåret 1932—33 ett extra anslag av 64 160 kronor,

dels ock hos Kungl. Maj:t hemställa om skyndsamt utredning rörande frågan om behovet av högre lärarinneseminariers bibehållande samt för sådant fall dess organisation och uppgifter inom skolorganisationen.

Stockholm den 18 januari 1932.

Wilhelm Björck.